

KIRJALLINEN KYSYMYS 354/2014 vp

Maatalousyrittäjän velkojen takaaminen valtion varoista

Eduskunnan puhemiehelle

Maatalousyrittäjän työ on elämäntapa yleensä koko yrittäjäperheelle. Työtä ja vapaa-aikaa ei ole mahdollista erottaa täysin toisistaan, jolloin myös työhön liittyvät huolet tulevat mukaan vapaa-aikaan. Eläinten, koneiden ja maatalousmaan hallitsijana maatalousyrittäjä kohtaa sesonkiloonteisessa ammatissaan lukuisia erityistilanteita, joista joku voi muodostua yrittämisen kannalta jopa ylitsepääsemättömäksi. Tilanne voi kriisiytyä myös maatalousyrittäjää kohdanneen sairauden tai tapaturmasta aiheutuneen työkyvyttömyyden johdosta, joista ei selviä ilman ulkopuolista tukea. Näiden tilanteiden varalta kansallisen lainsäädäntömme nojalla on maatalousyrittäjällä mahdollista saada apua sekä myös myönnettyä luopumistukea sukupolvenvaihdoksen yhteydessä, jotka toteutetaan vuoteen 2014 mennessä.

Maatalousyrittäjän puoliso on maatalousyrittäjän eläkkeestä annetun lain (1280/2006) 3.1 §:n mukaan myös maatalousyrittäjä. Puolisoa kohdanneen sairauden ja siitä johtuvan, jopa lopullisen, työkyvyttömyyden johdosta saattaa maatilalla olla käytettävissä vain yhden ihmisen työpanos, jolloin myös yrittäjän fyysinen jaksaminen on koetuksella. Maatalousyrittäjä on oikeutettu saamaan maatalousyrittäjien lomituspalvelusta annetun lain (1231/1996) 7.2 §:n mukaan lääkärintodistuksella osoitetun yhtäjaksoisen tai vähäisin keskeytyksin jatkuneen työkyvyttömyyden perusteella sijaisapua enintään 300 päivän ajaksi. Todellisessa tilanteessa, jossa maatalousyrittäjä on investoinut keskimääräistä kolme

kertaa suurempaan keskilypsykarjatilaansa velkarahalla satojatuhansia euroja, voi tilanne kriisiytyä entisestään. Maatalousyrittäjä tekee työtä ääri rajoilla, jolloin yhden ihmisen työpanoksella ei pysty hoitamaan velkaa pankin vaatimalla aikataululla. Maatalousyrittäjä on käytännössä patitilanteessa, jossa vastakkain ovat oma fyysinen ja henkinen selviytyminen tilanhoidosta sekä velkavastuun hoitaminen. Maatalousyrittäjäperheen lapset eivät ole vielä täysi-ikäisiä kantamaan vastuuta, vaan perheen ja maatilalla hoito velkavastuineen on yhden ihmisen harteilla.

Pankit hyväksyvät joidenkin lainanlyhennyksen lykkäämisiä, mutta pankkisäännöt estävät esimerkiksi viiden vuoden lyhennyskeskeytyksen hyväksymisen. Lykkääminen olisi kuitenkin tärkeä maatalousyrittäjän jaksamisen ja myös maatalouden rakenteen ylläpidon kannalta, koska muutamien vuosien kuluttua maatalousyrittäjän lapset tulevat osallistumaan maatilalla hoitamiseen. Tällaisissa erityistilanteissa voisi valtion takauksen myöntäminen sekä korkotukilainaan että normaaliin pankkilainaan olla keino edesauttaa tilanpidon jatkamisessa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Koska maatalousyrittäjä tekee yhteiskunnan kannalta merkittävää työtä, joka on Suomen elintarviketeollisuuden perusta, ja työ on myös altis lukuisille eri-

KK 354/2014 vp — Eero Suutari /kok

*tyistilanteille, niin mitä maa- ja metsä-
talousministeriö aikoo tehdä, että maa-
tilan pidon jatkaminen voidaan erityisin*

*ehdoin mahdollistaa pankkien takaus-
säännöistä riippumatta?*

Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 2014

Eero Suutari /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitaneet asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Eero Suutarin /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 354/2014 vp:

Koska maatalousyrittäjä tekee yhteiskunnan kannalta merkittävää työtä, joka on Suomen elintarviketeollisuuden perusta, ja työ on myös altis lukuisille erityistilanteille, niin mitä maa- ja metsätalousministeriö aikoo tehdä, että maatalan pidon jatkaminen voidaan erityisin ehdoin mahdollistaa pankkien takaus säännöistä riippumatta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kysymyksessä tuodaan esille se valitettava tilanne, jossa voimakkaasti investoineen lypsykarjatilain lainojen hoito on vaikeutunut yrittäjäparin toisen osapuolen sairastumisen johdosta.

Maatalouden rakennetukilain (1476/2007) 25 §:n 4 momentin mukaan "Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos tämä on tarpeen tuen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää

enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään viideksi vuodeksi." Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 17 §:n 1 momentissa säädetyn 30 vuoden enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Kun lainan lyhennyslykkäys myönnetään vain vuodeksi kerrallaan, on osapuolten vuosittain tarkasteltava, voidaanko edelleen katsoa, että on kyse tilapäisistä taloudellisista vaikeuksista, joista on mahdollista selvittää lainan lyhennyslykkäyksen avulla, vai onko tarpeen ryhtyä muihin toimiin.

Euroopan unionissa noudatettavan periaatteen mukaan investointituella tulee olla kannustava vaikutus hankkeeseen ryhtymisen kannalta. Jos hanke on jo toteutettu tai toteuttaminen aloitettu, ei kannustavaa vaikutusta ole. Tämä sääntö koskee myös valtiontakauksia. Näin ollen valtiontakauksen myöntäminen lainoille investoinnin toteuttamisen jälkeen ei ole mahdollista.

Parhailleen valmistellaan kauden 2015—2020 rakennetukisäädöksiä. Tämän valmistelun yhteydessä pohditaan myös lyhennyslykkäyksiä ja valtiontakauksia koskevien säädösten uudistamistarvetta.

Helsingissä 28 päivänä toukokuuta 2014

Maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 354/2014 rd undertecknat av riksdagsledamot Eero Suutari /saml:

Eftersom det arbete som lantbruksföretagare utför är viktigt för samhället och ligger till grund för den finska livsmedelsindustrin, och eftersom det också uppstår många specifika situationer i detta arbete så vad har jord- och skogsbruksministeriet tänkt göra för att man fortsatt kan driva en lantgård på särskilda villkor oberoende av bankernas borgensregler?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Spörsmålet tar upp den beklagliga situationen där en mjölkgård med stora investeringar har svårt att betala tillbaka sina lån på grund av att den ena av företagarparet har insjuknat.

Enligt 25 § 4 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket kan "kreditgivaren bevilja uppskov med amorteringar om detta är nödvändigt på grund av stödmottagarens tillfälliga ekonomiska

svårigheter. Uppskov kan beviljas för högst ett år i sänder och sammanlagt för högst fem år." Till följd av uppskov kan lånetiden förlängas inom den i 17 § 1 mom. nämnda maximitiden på 30 år eller de återstående amorteringarna höjas.

När lånets amorteringsuppskov beviljas endast för ett år i sänder, ska parterna årligen överväga situationen huruvida man fortfarande kan anse att det handlar om tillfälliga ekonomiska svårigheter som är möjliga att klara av med uppskov med amorteringar eller finns det anledning att vidta andra åtgärder.

Enligt den princip som man följer i Europeiska unionen ska investeringsstödet ha en uppmuntrande effekt när det gäller att inleda projekt. Om man redan slutfört eller inlett projektet, finns det ingen uppmuntrande inverkan. Denna regel gäller också statsborgen. Således är det inte möjligt att bevilja statsborgen för lån efter att investeringen är slutförd.

Arbetet med att bereda bestämmelser om strukturstöd för 2015—2020 pågår som bäst. I samband med detta arbete diskuteras också behovet att reformera bestämmelserna om amorteringsuppskov och statsborgen.

Helsingfors den 28 maj 2014

Jord- och skogsbruksminister Jari Koskinen